

Sumanlau išnaudokime visas galimybes derliui nuimti!

VISO ŠALIŲ PROLETARAI, VIENYBĖS!

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Eina nuo 1948 m.

SESTADIENIS

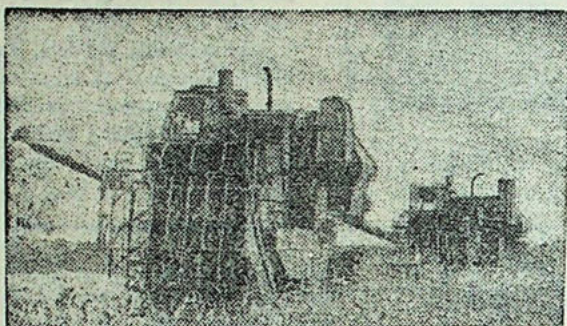
Nr. 109(4149)

Anykščiai,

1980 m. rugsėjo mėn. 13 d.

Kaina 2 kop.

Rajono
spaudos
centras
„Derlius-
80”
praneša:

Kaip sekasi, talkininkai?

Jau keiktas ruduo, kai mūsų sodžiai, galinėjantis su derliaus nuėmimo darbais, kolūkinis kaimas pastebimai „atjaunėja“. Į talką žemdirbiams atsiskubina būriai respublikos aukštųjų mokyklų studentų bei technikumų moksleivių. Beveik apie tūkstantį tokių talkininkų jau turime ir šiuo metu.

Kaip jiems užtikrinamas organizuotų darbų frontas ir laikomasi saugaus darbo reikalavimų? Kokios talkininkų jaunimo maitinimosi, buities sąlygos, kaip rūpinamasi turtingu laisvalaikio?

„Nevėžio“ kolūkio žemdirbiai šiemet augina 160 ha bulvių. Vieniems tokie laukai nukasti ne juokai: kur, jei ne bulvienoje dabar plimausia ieškoti jaunųjų talkininkų iš Kauno politechnikumo?

— Kaip sekasi?
— Neblogai! — vienas per kitą nusirita balsai. — Štai vakar pririnkome per 20 tonų bulvių...

Zinant, kad jų derlius „Nevėžyje“ ne iš didžiausių, toks 29 vaikinių triušas negali nekelti susidomėjimo.

— Jokios paslapties nėra, nes dirbame gana sutartinai. Antai, vietoj numatytų darbo valandų, bulvių lauke dažniausiai užtrunkame visas aštuonias, — patikslino grupės vadovas dėstytojas A. Statkevičius. Po to ne be šypsno pridūrė: — Kas be ko, tokiam mūsų entuziazmui nemenką įtaką turi ir nuosirdus, tikras ūkio šeiminkų rūpestis ir dėmesys: išsyk pajutome, kad čia esam laukiami, reikalingi...

Kauniečius nevėžiečiai įkurdino buvusioje Kurklių pradinėje mokykloje. Erdvius, nepriekaištingai paruoštas patalpas supa didžiulis žalias kiemas ir išlankios liepos. Šių kaimynystėje, anot

grupės vadovo, talkininkai mėgsta vakarais susikurti lauželį, kepti bulves, pasakotis dienos įspūdžius. Gražiai laisvalaikio valandai taipogi tarnauja televizorius, radijas, magnetofonas, stalo tenisas, nemaža šūsnis naujausios spaudos. Sudrėkusius ar sulytius ūkio duotus darbo drabužius visuomet gali išsidžiovinti čia pat įruose, o dulkes ir nuovargį nuplauti padeda dažnos kelnės ir paežerėje prigludusią ūkio pirtį.

Nepasakys, kad stokoja dėmesio savo pagalbininkams ir Skiemonių kolūkio žemdirbiai. Nėr tos dienos, kad šie talkininkaujančios to paties Kauno politechnikumo trečio kurso automobilistų grupės vadovo dėstytojo J. Zemačio neužkalbintų ūkio pirminės partinės organizacijos sekretorius P. Stankelis. „Kaip sočiai maitina, gal kokių pagėdavimų turit“, — vis teiraujasi.

— Kaip manote, ar nebūtų gerai, jeigu bendrabutyje dar kokį viešai dokumentacijai skirtą stendą pakabintume? Jame mūsų grupės komjaunimo aktyvas galėtų talpinti „Kovos lapelius“, skelbti dienos darbo rodiklius, pagarsinti pirmujančius, — girdėjom, kaip trečiadienį vadovas siūlė P. Stankeliui.

— Bus, — dalykiškai atsakė pastarasis, nes sumanymas išties vertas dėmesio. Kad skiemoniečiai su savo talkininkais tapo tikrais bendraminčiais, rodo ir ūkio valdybos patvirtintas kauniečių laisvalaikio organizavimo planas. Jame rado vietos tokie svarbūs ir aktualūs, kaip jaunimo politinio-idejinio,

šorovinio auklėjimo klausimai, neužmirštas fizinis grūdinimas ir pan. Kas sumanią, vis labiau tampa tikrove: štai aną šeštadienį svečiuosna jau buvo atėję frontininkai, o vėliau pirmieji kolektyvinės santvarkos rėmėjai Prušinskas ir Dzinkus. Dabar rengiamasi susitikimui su vietos jaunimu, kuris čionykščiams,

reikia manyti, galės tapti puikia profesinio orientavimo priemone. O kas girdėjo, kad jaunieji apsieitų be sportinių varžybų ar nemėgtų keliauti?

— Kaip žadame organizuoti talkininkų laisvalaikį? O kaipgi — viskas nutarta, apsvastyta! — tačiau kiek Cerniachovskio kolūkio pirmininko pavaduotojas V. Tušas besirausė savo popieriuose, jokio apie tai bylojančio rašto taip ir nerado.

Nedaug ką žmogus ir tegalėjo pasakyti: anądien visi 24 Vilniaus inžinerinio statybos instituto pramoninės ir civilinės statybos pirmakursiai vežė šiaudus, paskui linus, dabar bus prie bulvių kasimo nukreipti. Apgyvendinti J. Biliūno vidurinės mokyklos bendrabutyje, maitinasi ten pat esančioje valgykloje... Studentų buities sąlygomis domėjomes dar prieš atvykstant į ūkį — vaizdas išties neguodžiantis, sausakimšuose kambariuose ne visiems užteko dargi kėdžių drabužiams susidėti. Nebuvo kur, reikalui esant, ir sudrėkusių darbo drabužių išsidžiovinti. Vertėtų įsiklausyti ir į kitas studentų mintis: norėtusi, kad laisvalaikio valandėles vakarais pa-

Dvidešimt aštuonių „Aukštakalnio“ kolūkio vairuotojų tarpe dirba vienintelė moteris — Vida Pazniokaitė. Ne bet kaip dirba — dažnai ir vyrus, prityrusius vairuotojus, aplenkia. Štai įvąpjūtėje vis buvo socializmo nugalėtojų gretose, šiuo metu užima pirmąją vietą. Pirmūnė baigia pervežti nuo kombainų ketvirtąjį šimtą tonų grūdų.

Sąžiningą, darbščią, techniką pamėgusią vairuotoją ūkio valdyba neretai pasiunčia ir į tolimesnius reisus. Zino, kad ši vairuotoja stropiai atliks patikėtą užduotį.

J. Junėvičiaus nuotraukoje matome Vidą Pazniokaitę su šiuo metu rajono kombainininkų tarpe užimančiu ketvirtąją vietą Petru Šiaučiūnu.

dėtų praskaldrinti bent jau televizorius, norėtusi nors sykį darbo dulkes pirty numazgoti... Analogiškas pastabas reiškia ir ten pat apgyvendinti ir į „Puntuko“ kolūkį atsiųsti talkininkai.

Slame rašinyje buvo prabėgomis užsiminta apie Skiemonių kolūkio bendrabutį. Komforto mėgėjai čia tikrai neras jokios prabangos, tačiau šeiminkai sugebėjo pasirūpinti tuo, ko pirmiausia reikia jaukiai aplinkai, patogiai gyventojų būčiai. Pradedant čia pat prigludusia valgykle ir baigiant miegamaisiais kambariais, daiktų saugykla, nelauktam susirgimo atvejui skirtu ligonių izoliatoriumi... Nesinori manyti, kad panašios paskirties statinį suręsti ar panašų trobesį atrasti būtų ne pagal jėgas tiek ką tik minėtiems, tiek ir kitiems rajono ūkiams. Juo labiau, kad be jaunų miesto talkininkų rankų išsiversti bus vis sunkiau ir sunkiau.

Reide dalyvavo: Rajono sanitarinės epidemiologinės stoties vyr. gydytoja D. SPRINDZIUKIENĖ, LKP Anykščių rajono komiteto instruktorius A. PUGZLYS, rajono spaudos centro „Derlius-80“ nariai G. NIAURA ir L. VAITONIS.

Lenktyniauja vairuotojai

Kas savaitę susumuoja rajono vairuotojų, vežančių grūdus nuo kombainų, socialistinio lenktyniavimo rezultatai. Slame atsakingame darbo bare tebe pirmuoja „Aušros“ kolūkio vairuotojas Romas Jokubauskas, su savivarte „GAZ-53B“ pervežęs 550 tonų grūdų. „Aušros“ kolūkyje vairuotoju Romas dirba jau dvylika metų. Ūkio vadovai, inžinerinė tarnyba apie jį atsiliepia tik kaip apie sąžiningą, stropų, pareigingą vairuotoją, mylintį savo darbą. Išibėgėjęs pjūčiai jis per dieną perveža iki 30 tonų grūdų.

Į pirmąją lygluojasi gintarėlis Albertas Kaunietis, pervežęs virš 500 tonų šlūmėlio derliaus. Geriausiųjų penketukę — svėdasietis Benas Merkys, vairuotojai Jonas Serėnas, Kazys Maldaikis iš „Nevėžio“ bei „Gimtoslos žemės“ kolūkių.

R. Jonius

Dirvon byra pirmaklasė sėkla

500 hektarų grūdams bei 50 hektarų žaliajam pašarui — tokia užduotis šį rudenį užplanuota „Gimtoslos žemės“ kolūkio sėjėjams.

— Sėjos darbai jau peleriti į antrąją pusę — mechanizatoriai Petras Kazlauskas, Antanas Martiškinas ir Alfonsas Gudonis baigia apsėti trečiąjį šimtą hektarų žiemkenčių. Į dirvą byra visa pirmaklasė rugių sėkla, o žieminių kviečių nusipirkom Elmininkuose, — penktadienį informavo kolūkio vyriausioji agronomė,

vietos spaudos grupės „Derlius-80“ narė Genovaitė Kaušpėdienė.

Kai nesutrukdė lietus, dešimtuose masyvuose kiekvienas iš sėjėjų per dieną įstengia apsėti bemaž po 17 hektarų plotą, tad nėra kaip nesiskubinti ir dirvos ruošimo grandies vyrams. Spar-tumo, gražaus darbo pavyzdį visiems čia rodo Povilas Valečka, Stasys Zalyas. Šiomis dienomis į žiemkenčių laukus su purkštuvu išvyks jų darbo draugas Bronius Zabiela.

V. Limaltė

Su mintimis apie pabaigtuves

— Mūsų kiems sėjėjams darbo belikę tik trims dienoms, — įsitikinęs Sodininkystės tarybinio ūkio direktoriaus pavaduotojas gamybos reikalams Algirdas Bagdzevičius.

Išties. Iš šį rudenį numatytų apsėti 270 hektarų žiemkenčių, puikūs savo darbo meistrai Albinas Salkauskas

ir Česlovas Asačiovas trečiadienio vakare buvo baigę apsėti šimtas šešiasdešimtąjį hektarą. Per dieną abu vyrai kitą kartą grūdą išberia vos ne į 40 ha — kaip bekalbėtum, direktoriaus pavaduotojo numatytų žiemkenčių sėjos pabaigtuvių data tikrai nebe už kalnų. Kad tik orai leistų smagiai pasidaruoti.

K. Litvinas

Laukai dosniai atsilygina

TSRS LOPP Javų paviljone atidarytoje parodoje „Pažangios javų auginimo technologijos“ dešimtys pirmujančių šalies ūkių dalijasi patyrimu, kaip jie užtikrina stabilų derlių didėjimą, naštai ir ekonomiškai naudoja techniką. Ekspozicijoje nuodugniai parodyti ilgametės praktikos patikrintų kviečių, rugių, kukurūzų, miežių, ryžių ir kai kurių kitų javų auginimo technologinių schemų ypatumai.

(TASS-ELTA)

Šarvuotas Tėvynės skydas

Mūsų kariniai laimėjimai — tai laimėjimai, kurių tikslas — apginti ir apsaugoti save bei savo socialistinius draugus nuo galimos agresijos, nepaisant, iš kur ji kiltų.

L. Brežnevas

Tankų kariuomenė savo koviniais žygdarbiais ir neįveikiama galia pelnė šarvuoto Tėvynės skydo vardą. Ji yra sudėtinė dalis Tarybinės Armijos, sukurtos Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos iškovojimui ginti. Jos kūrimo ir raidos istorija neatskiriama susijusi su Komunistų partijos ir V. Lenino veikla.

Per trumpą istoriją laiko tarp tankų kariuomenės nuėjo didelė ir šlovinga kelią. Didžiojo Tėvynės karo kaudynėse ji buvo svarbiausia mūsų sausumos kariuomenės smogiamoji jėga. Jos platus panaudojimas padidino Tarybų Sąjungos ginkluotųjų pajėgų operacinių manevringumą. Kariniai tankistai pademonstravo nepalaužiamą ryžtą nugalėti, išvėrmę, masinį didvyriškumą.

Per kasmetinę šventę — Tankistų dieną — tarybiniai

žmonės pagerbia praėjusio karo didvyrių žygdarbius ir reiškia savo dėkingumą dabartinei tankistų kartai. Ji savo kariniu darbu tęsia frontininkų tradicijas. Tėvynė patikėjo tankistams puikią kovinę techniką. Šiuolaikinių tankų tvirti šarvai, galingi ginklai, patikimi ugnies valdymo prietaisai, jie gali įveikti didelius nuotolius. Branduolinio karo sąlygomis šarvuotos mašinos patikimai apsaugo įgulus.

Poligonuose, tankodromuose, šaudyklose, mokomosiose klasėse kariniai tankistai tobulai išmoka savo kovinę specialybę. Galinga tankistų aktyvumo didinimo ir iniciatyvos skatinimo priemonė yra socialistinis lenktyniavimas. Jo įtaka pasireiškia kovoje dėl technikos eksploataavimo bei avarijų ir jos darbo laiko prailginimo, dėl degalų taupymo, dėl to, kad įgulus narial sugebėtų pakeisti vienas kitą.

Vieningoje rikiuotėje su kitų ginkluotųjų pajėgų kariuomenės rūšių kariais tankistai visada pasirodė atlikti savo patriotinę ir internacionalinę pareigą.

Dail. V. Kononovo plakatas. Leidykla „Plakat“.

TASS-o fotokronika

MIESTUOSE IR RAJONUOSE

(Praneša vietiniai laikraščiai)

PIRMAUJA SEIMYBINIS ĮGULOS

„Gegužės pirmosios“ kolūkio derliaus nuėmėjų socialistiniame lenktyniavime abi pirmąsias vietas užima kombainininkai, kurių padėjėjais dirba sūnūs. Tai Ciprijonas ir Dalis Ziauberiai bei Vladas ir Alvidas Melėšiai. Kelmės rajone, informuoja „Komunistinis žodis“, javų kombainus vairuoja dešimt šeimyninių įgulų, ir visos jos — tarp geriausiųjų.

PRIE VAIROLAZDŽIŲ — KETURI BROLIAI

Slavikų kolūkyje iš šešių javų kombainų keturis valdėjų broliai Jonas, Stasys, Algis ir Vytautas Tamašauskai. Pirmiausia žvaigždute buvo papuoštas kombainas, kuriuo dirba vyriausiasis brolis Jonas. Nuo jo, pažymi šaklų „Draugas“, mažai atsilieka ir kiti Tamašauskai. Jono pavyzdžiu pasirinkę mechanizatorių profesiją. Vyriausiasis brolis ir dabar neretai apžiūri kombainą, kuriuo dirba komjaunuolis Vytautas, neseniai baigęs Vilkaviškio profesinę technikos mokyklą.

PO 16 KG PER DIENĄ

Rugpjūčio mėnesį geriausius išmilžius Sirvintų rajone pasiekė F. Dzeržinskio kolūkio gyvulių augintojai. Dažną dieną čia iš karvės būdavo vidutiniškai primelžiama per 16 kg pieno.

Pirmaujanti melžėja, Lenino ordinarė J. Vasiliausienė džiaugiasi „Lenino vėliavos“ laikraštyje, kad karvės socialiai aprūpinamos žaliaisiais pašarais, gauna koncentratų. Ir vasarą melžiama į pieno linijas, todėl jai nesunku kartu su E. Sičiūviene pamelžti šimtą karvių, geresnė pieno kokybė.

SVYTI MORAI PRIE SILŲ

Tarybinio ūkio administracijai padedant, daug žemdirbių šį penkmetį pasistatė gyvenamuosius namus. Saugėnuose, rašo Kelmės „Komunistinis žodis“. Visi mokytojai aprūpinti komunaliniais butais. Vidurinė mokykla gaavo didelį priestatą su sporto sale, turtingais mokymo kabinetais.

Šį penkmetį pastatytuose Saugėnų zoniniuose kultūros namuose koncertuoja ne tik rajono saviveiklininkai, bet ir profesionalūs meno kolektyvai. Čia rašytojams iškilmingai įteikiamos kasmetinės Zemaitės literatūrinės premijos, rengiamos liaudies meno ir dailės parodos. Naujuosiuose rūmuose įsikūrė biblioteka, puikias darbo sąlygas turi pagarsėjęs Saugėnų etnografinis ansamblis.

Patogiai įsikūrę tarybinio ūkio administracija, apylinkės Taryba, paštas. Iškilto naujas ambulatorijos ir vaistinės pastatas. Pradėjo veikti nauji vandenų valymo įrenginiai. Dabar statomas naujas vaikų lopšelis-darželis.

R. Bražėnienė

(ELTA)

DARBŠTUOLĖS RANKOS

Kas suskaičiuos, kiek gražių posmių ir žodžių susilaukė darbščios rankos. Jos vertos didžiulio išaukštinimo. Darbščių rankų dėka kasmet gražėja mūsų ūkio veidas, kyla materialinis, kultūrinis lygis. Apie savo ūkio darbščiasis gyvulininkystės darbuotojas, kiaušinių šėrėjas: 1979 metų rajono geriausią paršavedžių augintoją N. Džiūsojeva, 1980 metų I pusmečio geriausią rajono kiaušinių šėrėją L. Skujienę, O. Grininę, A. Sapokienę, T. Gavėnavičienę, buvusias ilgametes paršavedžių augintojas A. Tylaite, L. Zukienę „Anykščių šilelio“ kolūkio vyr. zootechnikė, LTSR nusipelnusi žemės ūkio darbuotoja E. Visockienė pasakė:

— Šioms moterims reikia pavydėti tokio prisirišimo ir pasiaukojimo savo darbui, sąžiningumo. Ar ne tokių žmonių, kaip šios gyvulininkystės darbuotojos nuosirdaus triūsio rezultatas — aukšti ūkio rodikliai gyvulininkystės srityje. Jos išgarsino ūkio vardą, tapo pavyzdžiu kitiems, kaip reikia dirbti, kiek širdies atiduoti savo kasdieniniam darbui.

Apie vieną iš šių E. Visockienės paminėtų moterų ir norėčiau plačiau papasakoti.

kito — savo kasdieninį darbą, kurį jau dirba vakar, užvakar, keliolika metų... Užkūrė šutintuvą, apšutino pašarus, pakabinamų kelių slenkančiu vežimėliu juos išvežiojo, išdalino kiekvienai nerimstanciai garde paršavedė. Paskui pasėrė paršelius. Teklės Gavėnavičienės priežiūroje vidutiniškai apie 60—70 paršavedžių, apie 25—30 iš to skaičiaus — pagrindiniai. Galbūt ir būtų likusi ta diena kasdieniška, įprasta, jeigu ne ta žinia... Teklės Gavėnavičienės ūkio valdyboje pranešė: rugsėjo antros dienos „Tiesos“ laikraštyje paskelbta, jog už laimėjimus, pasiektus praėjusiais metais, plėtojant žemės ūkį, grupę mūsų respublikos ūkių ir įmonių darbo pirmūnų patvirtinta 1979 metų TSRS liaudies ūkio pasiekimų parodos dalyviais ir apdovanota diplomais, medaliais bei vertingomis dovanomis. Tame tarpe parodos garbės diplomu ir automobiliu „Moskvė-412“ apdovanota ir ji, „Anykščių šilelio“ kolūkio kiaušinių šėrėja Teklė Gavėnavičienė. Automobilis bus įteiktas šių metų ketvirtame ketvirtyje. Šis Teklės pasiekimas — didelė garbė ir pasididžiavimas kolūkiui.

Dirbo ji įprastinį darbą, sąžiningai, stropiai. Gal koks darbas ir liko namuose neužbaigtas, gal ir nuosava karvė liko laiku nepamelžta, bet jau darbo ritmo fermeje ji niekada nepaželdė. Anksčiau, kaip ir daugelyje rajono fermų ji skubėjo ankstyvais rytmečiais, dabar čia sąlygos palengvėjo — kiaušinių šėrėkės darbo diena prasideda 8 valandą ryto ir baigiasi 19 valandą vakare. Ačiū ūkio valdybai už dėmesį darbo žmogui, už jam teikiamas lengvatas ir patogumus. Ir kaipgi gali nesistengti, jei pastoviai jauti savo darbščioms rankoms rodant pagarbą. Silto žodžio Teklė negaili ir zootechnikės

E. Visockienės, ūkio vadovo V. Sostako vardu. Bet visų pirmiausia — aukštas rodiklis, tai eilinės šėrėkės sąžiningumo ir nuosirdaus triūsio rezultatas. Teklė Gavėnavičienė pasiekė ūkyje aukščiausią paršelių išsaugojimo rodiklį — 98,4 proc. Kiekvienais metais vis kilo ir kilo augančia krevė gaunamų paršelių skaičius iš vienos paršavedės, kiekvienais metais vis didesnį išaugindama.

PASIKOTIMAS APIE GERUS ŽMONES

vo atjunkomų paršelių skaičių. Idomumo dėlei norėčiau pateikti keletą reikšmingų Teklės Gavėnavičienės pasiekimų rodiklių. Stai 1977 metais iki 2 mėnesių ji išaugino 798 paršelius, 1978 m. — 804, 1979 — 816. Iš vienos kiaušlės per metus gavo paršelių: 1977 m. — 25,7, 1978 m. — 25,9, 1979 m. — 26,2. Vidutinis dviejų mėnesių paršelio svoris siekia 20,3—20,5 kg.

Pirmasis TSRS liaudies ūkio pasiekimų parodos apdovanojimas, adresuotas Teklei, buvo bronzos medalis. Už 1977 metų rodiklius jai buvo įteiktas aukso medalis ir kilimas. Kad gautum dovana automobilį ir TSRS liaudies ūkio pasiekimų parodos garbės diplomą, reikia trejus metus iš eilės išlaikyti aukso medalio lygio rodiklius. Teklė Gavėnavičienė visus tuos reikalavimus puikiai įvykdė.

„Išsisi sunertos ant kelių darbščios moters rankos. Daug gero jos davė kolūkiui, žmonėms. Juk Teklė Gavėnavičienė gyvulininkystėje dirba nuo pat ūkio susikūrimo pradžios. Penkiolika metų melžė karves, vėliau prižiūrėjo kiaušles. Gyvenimas nelepino buvusio bežemio dukters. Daug būta skaudžių, širdį draskančių nesėkmių ir nelaimių gyvenime — jaunas, pačiame jėgų žydėjime mirė vyras, palikęs vie-

nal auginti vaikus, kurių mažiausiam tebuvo 9 mėnesiai. Bet savo darbščių rankų dėka ji ne tik daug gero padovanojo kolūkiui, bet sugebėjo turtingą, aprūpintą gyvenimą susikurti ir sau. Su ūkio pagalba pasistatė erdvų, gražiai įrengtą namą, apsirūpino šiuolaikiniais baldais, kilimais, išleido į žmones vaikus. Tiesa, jie paliko gimtąją pastogę, daug savo laiku talkininkavę motinai, patraukė į miestus, įsigijo artimas širdžiai profesijas. Vyriausias, Bronius, baigė statybos technikumą, Alvydą pavilijojo tolimoji Kamčiatka, ten dirba naru, Juozas — elektrikas. Turi Teklė ir anūkių. Rodos, visko užtenka: ir duonos, ir gyvenimo pilnatvės. Už metų Teklei Gavėnavičienės priklausytų užtarnautas poilsis.

— Dar nenorėčiau išsėtis, — lyg rimtai, lyg juokaudama mąsto apie tolimesnę ateitį moteris.

Suprantama, ar gali tiek metų išdirbusi Teklė staiga viską mesti, ypač jei jaučia didžiulę galią savo darbštume. Juk fermeje betriūsiant

Šakniavaisių lapus — silosui

Šakniavaisių lapai vertingas pašaras. Pavyzdžiui, centneris cukrinių runkelių lapų turi 20 pašarinių vienetų ir 2,2 kg virškinamųjų proteinų. Toks maistingų medžiagų santykis labai geras: pašariniam vienetui tenka 110 g virškinamųjų proteinų, o karolino — maždaug pusantro karto daugiau negu geros kokybės šienė. Pašarinių, puscukrinių ir raudonųjų burokėlių lapai praktiškai yra tokios pat pašarinės vertės. Iš vieno šakniavaisių hektaro vidutiniškai surenkama apie 100—150 cnt lapų. Jų pakanka, kad gautume 14—20 cnt pieno arba 2—3 cnt jautienos.

Iš šakniavaisių lapų be

jokių konservantų galima pagaminti gerą silosą, bet reikia griežtai laikytis silosavimo technologijos. Lapai turi būti švarūs, nežemėti. Naudojant mašinų kompleksus, kurie atskirai nuima cukrinių runkelių lapus ir šaknis, rotorinius pjautuvus smulkintuvus, gaunama pakankamai švari lapų masė. Nuimant šakniavaisius rankomis, kad sumažėtų lapų žemėtumas, juos tinkamiausia nupjauti ir sukrauti į 400—500 kg talpos dėzes — konteinerius.

Silosuojamų lapų negalima ilgai laikyti krūvose arba konteineriuose, nes labai sumažėja jų pašarinė vertė, ypač karolino kiekis. Siloso

kokybę pagerina lapų smulkinimas, o sulčių nuostoliams sumažinti pridėdama apie 15 proc. smulkintų šiaudų.

Tranšėja, kurios aukštis 2,5 m, reikia prikrauti ir gerai suslėgti per 3—4 dienas.

Serti nesilosuotus cukrinių runkelių lapus — netikslinga. Galvijus tenka prie jų pratinti. O sušėrus kiek daugiau — sutrinka kalcio apykaita galvijų organizme, jie pradeda viduriuoti. Ypač pavojingi žemėti, apipuvę ir apšalę lapai.

Adolfas Stankūnavičius
Gyvulininkystės mokslinio tyrimo instituto skyriaus vedėjas

KOLEKTYVINIS
DARBAS

Mama vis žiūri ir žiūri į nesuartą lauką. Tėvelis serga. Guli ligoninėje ir kada grįš nežinia. Saulė žemė tik ritinėja, ritinėja.

— Uždžius, — baiminasi mama. — Pabus tokios dienos ir uždžius. Ir žemė giten — viena jaura. Nebėra ko laukti. Paskui ir plūgo neįkūsi.

— Tai ką darysim? — klausiu aš. — Ko nors prašysim?

— Ko čia prisiprašys. Dangutį Niekas laiko neturi. Visi savo arią, o kurie apsiarė, sėja. Kas čia eis? Arsim pačios, — pasakė taip, prikabinę pilnus kibirus ędalo ir išnešę į tvartą klaukėms.

Suartą lauką — čia tai darbas. Tikras darbas, kuriuo kiekvienas kaime didžiuojasi. Mama pasakė: „Arsim pačios“. Vadinas, ir aš arsiu! Dar nė vienas mano metų berniukštis nėra aręs, o aš, mergaitė, arsiu! Ir mama gyvenime nėra arusi. Kur jau čia arti su jos sveikata. Prisikamuos ir atsiguls į patalą. Ką aš tada viena likusi darysiu? Kad taip man vienai suarus lauką? Tai džiaugtųsi sužinojęs tėvelis, gal greičiau ir pasveiktų. Gal arti ne taip jau ten ir sunku? Juk kai tėvelis arią, rodos, eina plūgas kaip per sviestą.

Ir aš degte užsidegu nauju darbu. Tik skubinu mamą, tik skubinu, kad greičiau eitume į lauką.

Pirma laiko, netrink rankų, rasi kuo kvepia, — šaldo mane mama.

Tačiau mano ūpas ir ją užkrečia, ir ji nebe taip bijo to arimo. Aplūobiam gyvūnus, greitai apsiruošiam namuose ir aš bėgu parvesti arklio. Mama paklaimėje pakinko į plūgą ir varomės prie dirvos.

Ryto saulė dar tik pakilus, žolė rasota, šalta. Raihuliuoja oras. Sviežumu, gairvumu dvelkteli lengvas vėjelis. „Gyvi, gyvi“, — pasitinka mus pėmpės ir suka virš galvų ratus.

Mama nutaria, kad prieš kalną ar pakalnėn bus sunkiau guldyti vagas, todėl arsimė skersai kalvos. Pamatuojam akimis lauką, padalijam pusiau. „Gyvi, gyvi“ — pro pat galvą švysteli sparnais suterimusi pėmpė. Mama įbėda plūgą į dirvos kraštą, sukaupia jėgas ir paragina. Tačiau paaria gal tik kokių du metrus. „Trrr!“ — stabdo, traukia atgal plūgą, tempia atatupstą arklių ir vėl ji niugina. Kol išvargsta vagą, sunkiai alsuoja, neatgaudama kvapo, numeta vadeles ir sėdasi čia pat ant išverstos vagos.

— Dabar tu pabandyk, — sako ji man iš nuovargio uždžiūvusią gerklę.

Aš taip ir maniau, galvoju sau viena, sveikatos visiškai neturi, išvarė vagą ir šitaip privargo.

Atsiraitoju rankoves, pasiėjau dau delnus, kaip mačiau darant tėvelį, nusitvėriau plūgo rankenų ir paragi nu arkli. Arklys žengia spari, didžiuliais žingsniais, plūgas čia verčia žemę, čia slysta paviršium.

— Laikyk rankenas. Spausk gilyn! — šaukia mama.

Kur ten besuspėsi! Kai pasižiūriu atsigręžusi į vagą — net nusigąstu: šitokį galą reikia grįžti. Dabar plūgas sulindęs į žemę, traukiu įsirežusi. Arklys atatupstas neina, muistosi, spyrioja. Viena koja peržengė vade-

les, kita užsiriogino ant brankto, prispaudė jį ir plūgo dabar nepatrauksi nė iš vietos. Sušylu, kol vėl viską atstatau į vėžes. Kal pagaliau priverčiu arkli trauktis atatupstą, lyg skruzdėlė šapą velku atgal plūgą, skubinu, kad vėl ko gero neužliptų ant brankto.

— Nieko iš tavęs nėra, — apgailestauja nusivylusi mama. — Sveikatos neturi.

M. ALAUŠA

PIRMOJI ORĖ

Novelė

— Prie vagali! — piktai komanduoja arkli.

Vėl įstatau plūgą į vagą ir iš visų jėgų laiku, kad neiššoktų. Plūgas čia daugiau užkabina žemės, čia mažiau, vaga kreivuluoja.

— Trrr! — rėkiu ant arklio, kai plūgas vėl iššoka.

Bet dabar nors jau laiku suspėju sustabdyti. Ir plūgo tempiti kažin kiek nebereikia. Vėl įstatau, kartoju iš naujo, vėl stabdau. Kartais net arklys šoktelį iš vagos. Būsiu ne ta vadele per daug patraukusi.

Bet ir vagos ilgumas! Strdis, jaučiu, daužosi pašėlusiai, tarsi išskristi norėdama sparnais plasnoti, ir nebe tik krūtinėje, bet ir smilkinuose, ir net delnuose. Kai jau baigiu arti paskutinį vagos metrą, net tamsu akyse darosi. Gal kad prakaitas jas užpila? Jaučiu — teka per šonus upeliais, o liežuvis sausas, sausas, prie gumurio prilipęs. Vos užbaigusi vagą ir aš metu vadeles ir sėduosi kur pakliuvo. Rankos dar ilgai dreba nuo įtempimo. Ir sunkumėlis to arimo, galvoju sau. Tai tėvelio stiprumas — aparia tokią lauką net nestabtelė, o man po pirmos vagos rankos kaip skepetos. Negi aš jau tokia niekam tikusi?

— Man geriau sekasi, — sako mama, apgręždama arkli. — Nereikia taip plūgo spausti.

— Nieko, išmoksiu, — bumbteliu atgavusi kvapą ir suvilgiusi liežuvį.

Iš tikro dabar jai žymiai geriau vaga gula, ir plūgas beveik nešokinėja. Visa laimė, kad pasėdėjus nuovargis atlėgsta, jėgos grįžta. Gal ir man bus lengviau? Kai ji užbaigia vagą, aš jau atsigavusi vėl stveriu už plūgo rankenų. Ir mano antra vaga lygesnė, bet dar privargstu kaip ir po pirmosios. Dabar taip ir ariame: ji vagą ir aš vagą. Plūgą tarytum ėmiau jausti. Rodos, jau žinau, kiek reikia spausiti, kaip rankenas laikyti, kad noragas tame pačiame gylėje slystų po žeme ir verstų lygią velėną, bet rankos kartais pačios atsignaužia ir plūgas vėl iššoksta, vaga susikreivuluoja. Supykstu ant savęs, bet prieš mamą vaizduoju, kad arklys kalta.

Iš tikro arklys čia niekuo dėtas, jį tik pagirti reikėtų: prie orės įpratęs, moka vagą eiti ir neprivargsta, o aš be atokvėpio išarti daugiau kaip vieną vagą niekaip neįstengiu, net ir pasirodyti norėdama. Mama jau kartais ir dvi vagas šiaip ne taip išverčia. Matosi, kad ir jai sunku, bet nieko nesako, nesiskundžia. Tik kai visiškai privargsta, sėdasi ir tyli. Ir aš tyliu, nes kalbėti visiškai nesinori. Sėdžiu ir tyliu. Įkaltusias kojas pasidedu į ką tik išverstą drėgną ir

vėsią vagą ir aušinu, kvėpuoju į valias ir rankų pirštus gniaužau, miklinu. Kai ilgiau taip pasėdžiu, įsistebeiliju į juodvarnius. Nemačiau nei iš kur, nei kaip čia jie atsirado. Striksi aukšty, žemyn ir vis knapsi, knapsi, turbūt apžiūri kiekvieną velėnelę, o kartais stovi ir taip pat į mane spokso. Kažin, kaip aš jiems atrodau ir ką jie apie mus, žmones, mąs-

čioja arklio kojos, o ant plūgo rankenų raudonuoja nepaklusnios mano rankos su išpampusiomis gyslomis. Užmigdama gniaužiu gniaužiu ir niekaip negalėsiu jų sugniaužti...

— Užteks šiai dienai, — sako mama, — rytoj pabaigsim.

Kal užbaigėme, stovime ir žiūrime į suartą lauką. Saulė jau pasisuko į kitą pusę. Dabar ji savo spinduliais įsiremusi tiesiai į mūsų kalvos šlaitą. Zvilga žemė. Tik dabar pamaciau, kad ji spalvinga: vietomis rusvai juoda, kažkokiais balkšvais ruožais pamarginta, o vietomis raudonai ruda.

— Priemolis! — sunki žemė, — lyg man, lyg sau sako mama.

— Vis dėlto aparėm. — tyliai kartoju lyg sau, lyg mamai. — Ir staiga džiaugsmo ir pasididžiavimo banga užpila mane, juokiuos, plyšuju ant viso lauko:

— Aparėm! Aparėm! — šaukiu pėmpėms ir vieversiu, ir avims, besiganančioms dirvone, ir akmenų krūsniai, ir visam pasauliui.

Atsigulu panuovaly, ištiesiu už galvos rankas ir traukiu šnervėmis orą, traukiu: tik dabar pajutau, kokių svaiglių džiaugsmu kvepia mūsų suarta žemė...

to? Kartais virš galvos sučiarena vyturys. Paseku tą virpantį kamuolėlį, kol jis ištirpsta ore ar nutopia kur nors į dirvą ir savo spalva susilieja su žeme, lyg būtų grumstelis. Tik man atrodo, kad vyturio giesmė ryte buvo gaivesnė, giedresnė, o dabar ir pėmpės klykia liūdniau, lyg pavargusios.

Pailsiu, kol mama apvaro dirvą, ir vėl stojiu prie plūgo. Kai ariu, nieko nei regiu, nei girdžiu. Matau tik plūgą, vagą ir virstančią velėną.

Vakare, kai atsigulsiu miegoti, užmerksiu akis ir vėl regėsiu: šokinėja plūgas, išsiverčia drėgna žemė, švys-

Prie rašytojo kabo.

Vyt. Bagdono nuotr.

Patarimai pradedančiajam

(Tik vyrams)

Bet kuris besigriebiantis naujo darbo mūsuose yra apsuptas šilumos ir rūpesčio. Nelyginant lopšelinis jis vystomas į instrukcijas, maitinamas nurodymais, patarimais, pamokymais; prie jo budi šefai, globėjai. Tik, va, pradedančiam draugauti su buteliu niekas nepataria, kaip išvengti naminio teismo. Be nusitrynusio posakio: „Gerk, būk vyras, nebijo bobos!“ naujokas daugiau nieko neišpės. O kaip nebijoti jos, tos „bobo“, jei visoms organizacijoms nukuro rankas kaulinėse su alkoholiu, namų židinio kurstytojos ne tik nepasiduoda, bet darosi išradingesnės. O niekur nėra parašyta, kaip išvengti kočėlo, aštrių nagų, šalto vandens, nakvynės tvarlelyje ir panašiai. Tad nutariau tą spragą literatūroje užlopyti, pagarsindamas keletą naudingų situacijų iš savo patirties.

1. Parsiūbuojį namo prisilinksminęs, o pasitinka tave, užkimusi nuo priekaištų gyvenimo draugė. Ką ji bešauktų, kartok kaip papūga vėną ir tą patį: „Nesąmones skiedil!“ Ilyks maždaug toks dialogas:

Zmona. Ar tik neprisipamęs atrioglinai!

Tu. Nesąmones skiedil!

Zmona. Pažiūstu iš akių!

Kvapą smarvės užuodžiu!

Tu. Nesąmones skiedil!

Zmona. Kur tavo pažadai, girtuokli!

Tu. Nesąmones skiedil. Ir t. t.

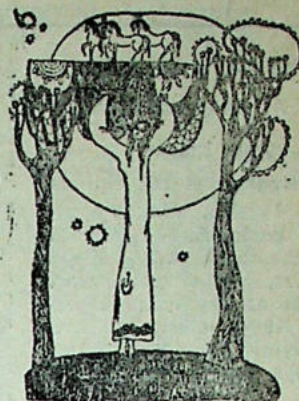
Matysi, kad padės.

2. Kitą kartelį užpultas savosios, vapaliok, kad susidaužei į viršininko sveikatą. Jos ranka su pakeltu kočėlu bemačiant nusivirs. Ką jau padarysi, jei reikalai (būtinai tarnybiniai) suvedė su viršinimėmis.

3. Stai grįžti „šiltas“ pa-

NIJOLA LYGUTS

ŽALIAI TĖVIŠKEI

Zalios bangos į daugio aštrumą sudūžta,
Zalios vygės supa paukščio gūžta,
Zalios giesmės — per pušų kamienus kaip sakal...
Tėviškę ar paukštę giedančią laikai?
Baltaveidį beržę,
Vienadienę žolę
Ir skalus rugų.
Nusilenkim žemei,
Iš kurios išaugom...

Kaip pradalgės žaltos
nugulkit per mūsų dienas,
Rugių vilnėm įsiūbuokit širdį
kaip sąslė.
Zydrais latvais išplaukit
iš mūsų vaikystės upių
iki saulėlydžio vartų.

Ataikit ir susėskit už šventinių skobnių,
Aukštaitiškos dalnos,
mūsų prosenės su nuometais baltais...

Ir paprašiau pakelės liepą —
būk mano motina...
Sušlamėjo žalioji laja —
tau mano medus ir pavėsis.
Ir paprašiau rudenio nakį —
būk mano motina...
Atsiduso juodoji motinos sopuliu
ir neprabilo.
Ir paprašiau smiltį gimtingą —
būk mano motina...

Zemė atsakė —
prieš skausmą nelink,
prieš niekšystę — neklaupk.

Kas gi tu esi, Jeigu tavim
taip tikim?
Kas gi tu esi, jei taip
lengvai išduodam...
Kas gi tu esi, Jeigu tavęs
taip alkstam?
Kas gi tu esi, Jeigu
tavim kraujuojam...
Meile... kraujo ar paparčio žiede...

tazuoti. Jeigu susigundei maloniai praleisti laiką bendradarbių tarpe, tai neprisiimink, kad ten buvo moterų. Pamenuok, kad tave ten prievarta uždare. Kiti draugai (vadink juos niekšais) organizavo, kiti bjaurybės pirkė, o tu sėdėjai kaip nekaltutė avis ir tik klausėsi baisių anekdotų, meilės istorijų. Kraujas tau gyslose sustingęs, tad negalėjai iki vidurnakčio pas brangiąją atkakti. O ko tik neprisiziūrėjai: vieno baltiniai nešvarūs, kito kelnės kiauros, matyti, kad nevaleikos jų žmonos. Kuo artimesnis draugas, tuo daugiau dėk juodo tušo. Toks atlapaširdis, toks pastabus žmonos akyse tapsi vos ne kosmoso užkariautoju. Ji pati, nors ir su neblai viū, bet dar iki paryčių su tavimi stengsis pratęsti šį pokalbį.

Manau, kad pradėjai mano patarimų pakaks. Tik tai laikyk kurybingai!

Dėdė Adamulis

Anykščių šilelis — landšaftinis draustinis

Z. VENCKUS
LTSR MA Botanikos Instituto mokslinis bendradarbis

ANYKŠČIŲ ŠILELIS A. BARANAUSKAS

„Anykščių šilelis“... Bevelk kleivenam, vos tik išgirdus šiuos žodžius, atmintyje atgyja poeto A. Baranausko apdainuoto Anykščių šilelio vaizdas, prisimena atskiri posmai ar fragmentai iš poemos. Nuo tų dienų, kai buvo parašytas šis nemirtingas kūrinys, praėjo virš 100 metų.

Šiandien šilelis jau nebe toks, koks buvo A. Baranausko laikais. Per praėjusį šimtmetį daug kas pasikeitė. Šilelio vietoje išaugo nauji miškai, pasikeitė jo ribos, plotas, medynų sudėtis. Ir todėl pagal A. Baranausko poemą susidarytas šilelio vaizdas šiandien jau nebeatitinka tikrovės.

Per ilgus šimtmečius visko buvo Anykščių šilelio gyvenime — ir džiaugsmingų, ir liūdnų laikotarpių. Seniau Anykščių šilelis buvęs daug didesnis. Miškas neužmatomais plotais juosęs Anykščių ir šlaunies, rytų ir pietryčių. Šilelio šlaunies pakraščiu tekęs Marčiupys, pagal A. Baranauską, tekėjęs per šilelio vidurį.

Anykščių šilelis pirmą kartą buvo labai iškirstas XVIII a. pradžioje, buvusio nederliaus, maro ir bado laikais.

Miškas atsigavo greitai. Kaip rodo XIX a. pabaigoje sudaryti žemėlapiai, tuo metu apie Puntuką plytėjo laukai.

Anykščių rūpesčių jau nebėra vietų, kur, poeto žodžiais tariant, kadaise „ant lauko pliko kelio pusaitės apkreivės liko“, sutręšo kelmiai ant „kalnų kelmuotų“, atgijo „pakalnės nuplikė“ — visa dabar apaugę žaliais, tankiais, žmonių globojamais pušynais. Ta pati liko tik „upelė Sventoji“, tokie pat gūdūs ir statūs Slavės ir Vingerkštynės skardžiai, tokie pat, tik dar senesni Puntuko akmuo ir kitapus upės jo „brolis“.

Šiandien šilelis, anykščių miškininkų prižiūrimas, gražus kaip niekada, „užu širdies tveria“.

DĖL KO ANYKŠČIŲ ŠILELIS PASKELBTAS DRAUSTINIU

Anykščių šilelis — vienas iš gražiausių Lietuvos miškų. Išilgai jo vingiuoja Sventoji, vaizdingas upės slėnis, statūs šlaitai, apaugę miškais, išraižyti gilūs griovai — visa tai sudaro nepakartojamo grožio gamtovaizdą. Šilelyje yra vieni iš didžiausių Lietuvoje akmenų — Puntukas ir brolis, čia telkšo garsus Karalienės liūnas.

Siekiant išsaugoti šilelio grožį ateities kartoms, Lietuvos TSR Ministrų Tarybos nutarimu 1960 m. jis paskelbtas landšaftiniu draustiniu. Draustinio tikslas — apsaugoti šilelio augaliją ir gyvūniją, vaizdingus Sventosios, Slavės bei Virintos upių slėnius, turinčius svarbią mokslinę, estetinę, turistinę ir kultūrinę reikšmę. Pažymėtina, kad Sventosios ir jos intakų slėnių šlaituose yra įvairių geologinių epochų atodangos, įdomios moksliniu atžvilgiu.

Anykščių šilelio landšaftiniam draustiniui priklauso išlikusi iki šiol A. Baranausko laikų šilelio dalis, Virintos žemumio pabaiga, jos santaka su Sventąja ir apie 150 ha miško už Virintos upės. Draustinio plotas 1498 ha. Jo ilgis apie 10 km, o plotis — nuo 0,5 iki 2,5 km.

Šilelį išgarsino anykštėnų rašytojai — lietuvių literatūros klasikai, kurie yra visų mūsų pasididžiavimas.

Šilelis plačiai visuomenėje tapo žinomas poeto A. Baranausko dėka, kurio poema „Anykščių šilelis“, poeto E. Mieželaičio žodžiais ta-

rant, yra „himnas lietuviškajai gamtai“. Šilelyje mėgo lankytis ir semtis čia įkvėpimo mūsų literatūros klasikas A. Vienuolis, kuris savo kūrinuose įamžino ne vieną įspūdingesnį šilelio kampelį. Netoli Anykščių, ant aukštos kalvos, tarp miškų stovi paminklas J. Biliūnui. Rašytojo amžinojo poilsio vieta, pagal istorinius duomenis, yra A. Baranausko laikų šilelio ribos.

Iki šiol šilelis plačiai buvo žinomas ir kaip didžiausias Lietuvoje akmenų — Puntuko vieta. „Didžiausiojo“ vardas dabar atiteko Barstyčių akmeniui (Plungės raj.), bet Puntuko garsas nuo to nė kiek nesumažėjo. Jis lėjo į Lietuvos istoriją kaip paminklas drąsiems Lietuvos lakūnams Dariui ir Girėnui, perskridusiems Atlantą.

Šilelio vardą garsina legendom ir padavimais apipintas Karalienės liūnas — didžiausias Lietuvoje gėlo vandens šaltinis.

Mokslinėje literatūroje šilelis žinomas dėl geologinių atodangų, kurios yra Sventosios, Virintos ir Slavės šlaituose. Įdomios moksliniu požiūriu yra Vetygalos (netoli Virintos žiočių) ir Slavės upelio atodangos.

DRAUSTINIO AUGALIJA

Ošiantys slėnyje ir kylančios slėniais aukštybės tamsiai žalūs miškai, žviesiai žalios, išmargintos įvairiaspalviais

žiedais pievos paupiais, graščiai vingiuojanti sūdarinė upės juosta — visa tai sudaro nepakartojamą šilelio grožį.

Medžiai, krūmai, žolės ir samanų puošia žaliu apdaru. Augalijos įvairovė, nuostabių augalų erdviniai ir spalviniai deriniai susilieja į reginius, gražius akims ir mielus širdžiai.

Apie šilelio augaliją ir gyvūniją daugiausia žinome iš A. Baranausko poemos „Anykščių šilelis“. Bet poema, visų pirma, yra literatūrinis, meninis kūrinys, visai nepretenduojantis į bešališką ir išsamų faktų registravimą. Šilelis, jo gyvoji gamta, poetui buvo priemonė, įgalinanti įrodyti nutautėjusiems to meto inteligentams, kad lietuvių kalba nėra tik muzikų kalba. Ir A. Baranauskui tai pavyko padaryti: per „Anykščių šilelį“ jis atskleidė lietuvių kalbos grožį, jos vaizdingumą, skambumą ir muzikalumą.

Todėl moksliniuose tyrimuose remtis poema, kaip istorinio šaltinio, atspindinčiu to meto šilelio augaliją ir gyvūniją, tiesiogiai negalime. Iš poemos mes galime spręsti apie šilelio grožį, jo, kaip miško, poveikį to meto žmonių dvasiniam ir materialiniam gyvenimui.

Šilelio augalija iki šiol nebuvo tyrinėta. Šilelį paskelbus draustiniu, iškilo reikalingas turėti daugiau duomenų apie miškų, pievų, pelkių, paupių augaliją. Neturint tikslių duomenų, kas auga draustinyje, nežinia, ką reikla globoti, ką ir kaip saugoti.

Lietuvos TSR Mokslų akademijos Botanikos instituto mokslinių darbuotojų grupė 1974–1975 metais tyrinėjo draustinio augaliją. Remiantis atliktais tyrimais, nustatyti draustinio augalijos apsaugos biologiniai pagrindai. Tyrimo rezultatų ataskaita pateikta Valstybiniam gamtos apsaugos komitetui. Kartu su ataskaita pateiktos rekomendacijos draustinio augalijos saugojimui.

Didžioji draustinio dalis apaugusi miškais. 1974 metų miškotvarkos duomenimis miškų yra apie 1200 ha. Tai sudaro apie 80,4 proc. draustinio ploto. Likusią jo dalį — 298 ha (19,9 proc.), užima ariamos žemės, pievos ir ganyklos, pelkės ir vandens telkiniai. Sventosios ir Virintos upių slėniuose, apie Budragaldžio ežerą yra nemažai (apie 110 ha) pievų, ganyklų ir šiaip mažai naudojamų plotų. Draustinyje yra apie 70 ha ariamų žemių, kurios plyti netoli Virintos ir Sventosios santakos. Slizų kaimė. Nedidelė dalis anksčiau žemės ūkyje naudojamų plotų dėl jų mažo derlingumo pastaraisiais metais apsodinti mišku.

Netruksta draustinyje ir vandens plotų (apie 64 ha). Vien tik Sventoji, pratekanti per visą draustinį, užima 57 ha. Pagal upės vagą yra senvagių, kuriose ir vasarą laikosi vanduo. Šilelyje yra vienas nedidelis užžėlantis Budragaldžio ežeras. Jo pakraščiais iš įvairių augalų ir samanų formuojasi durpės sluoksnis, kuris pamažu slenka ant ežero.

(BUS DAUGIAU)

Redaktorius ST. VINCIONAS

DEGTUKAI VAIKO RANKOSE

Visi žinome, kokie smalsūs mažyliai. Tikrai netrūksta jiems noro ir išradingumo pamėgdžioti suaugusius. Vaisiai visko mokosi bendraudami su tėvais. Ne vienas mažylis vaikšto, sėdi, ką nors daro taip, kaip tėvelis ar mamytė. Gerai, kai tėvai šeimose elgiasi tinkamai, bet, deja, ne visada taip būna. Dažnai jie, negalvodami, kad kiekvieną jų žingsnį, veiksmą seka smalsios vaikų akys, daug kur nesilaiko paprasčiausių buitinių taisyklių. Už tai dažnai tėvai tenka skaudžiai nukentėti.

Nesuprasdami ugnies pavojingumo, vaikai, susiradę degtukus, kuria laužus, uždega dujinius prietaisus, įjungia elektrines virykles ir pan., būtent, kartoją tai, ką daro suaugusieji. Visiškai nesilaikydami priešgaisrinio saugumo taisyklių, ir tokiu būdu tampa gaisrų kaltininkais. Ir visų skaudžiausia, kad ugnyje žūsta ne tik materialinės vertybės, bet ir patys brangiausias mūsų turtais — vaikai.

Vien tik praėjusiais metais mūsų respublikos gyvenamajame sektoriuje dėl vaikų išdykavimo su ugnimi kilo 59 gaisrai, kurie padarė nuostolių už 17.360 rublių. Mūsų rajone per paskutiniuosius metus gaisrų nuo šios priežasties buvo sumažėję iki minimumo, tačiau

šiais metais vėl kartojasi senos bėdos.

Štai šių metų rugpjūčio mėn. 22 dieną kilo gaisras Kurklių apylinkės Užsinių kaimo gyventojų Jono Sejnū sodyboje. Seimininkas tuo metu dirbo kolūkyje. Jo žmona Marijona Sejūnienė išėjo į mišką grybauti, namuose palikdama tris vaikus. Jauniausiajam tebuvo vos 1,5 metų, vyriausiajam, Sarūnui — 7 metai. Jam ir buvo patikėta dviejų mažamečių priežiūra.

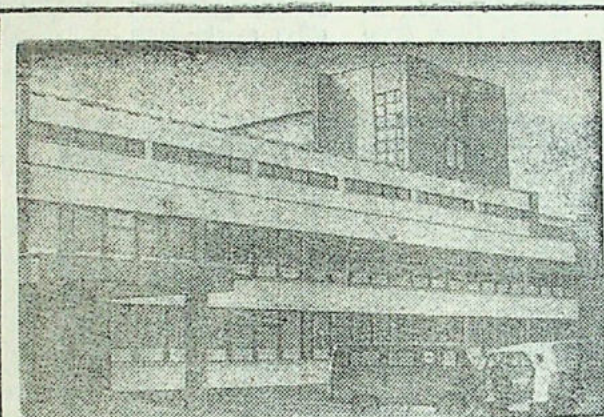
Tiriant gaisro priežastį, nustatyta: Sarūnas susirado virtuvėje degtukus ir, nuėjęs į daržinę, uždegė ten sukrautą šieną. Gaisro metu sudegė šienas, daržinė ir po tuo pačiu stogu buvęs tvartas.

Vargu ar būtų kas spėjęs išgelbėti mažamečių vaikų gyvybes, jei Sarūnas būtų sumanęs taip pažaisti gyvenamojo namo pastogėje.

Tėvų ir visų suaugusiųjų pareiga — domėtis, kuo vaikai užimti. Praeikime pro šalį, matydami vaikus žaidžiančius su ugnimi, nepalikime besikūrenančių šildymo įrengimų mažamečių vaikų priežiūrai.

Atminkite, degtukai vaiko rankose — tai degantis miškas, liepsnojantis pastatas, tai grėsmė vaiko gyvybei.

Arvydas Kiaušas
Anykščių savanorių gaisrininkų draugijos tarybos vyr. instruktorius

Jurbarko atidarytas naujas penktakaukis centrinės ligoninės korpusas. Jame gydomi apie 200 ligonių. Daugelis ligoninės skyrių dabar bus išplėsti, gydytojai turės geresnes darbo sąlygas. Naujai atidaryti traumatologinis, neurologinis bei kiti skyriai.

NUOTRAUKOJE: naujosios ligoninės pastatas.
A. Sabaliausko (ELTA) nuotr.

UŽSIENYJE

● Zimbabvės vyriausybė nutarė įvesti nemokamą medicininį aptarnavimą piliečiams, turintiems menkas pajamas. Šis nutarimas palengvins daugumos šalies kaimo gyventojų — valstiečių padėtį. Vyriausybė planuoja artimiausioje ateityje nemokamą medicininį aptarnavimą įvesti visiems Zimbabvės piliečiams.

● Afganistane vyksta ryžtinga kova su kontrrevoliucionierių gaujomis. Gaznio provincijoje saugumo pajėgos ir gyventojai likvidavo 400 banditų. Andario apskrities Musahelo kaime rastas didelis Amerikoje, Kinijoje ir Pakistane pagamintų ginklų ir šaudmenų sandėlis.

● Vakarų Vokietijos bundesveras didina karinę galią. Nuo 1970 iki 1980 metų, ra-

šo laikraštis „Unsere Zeit“, išlaidos VFR gynybos ministerijos reikalams išaugo 120 procentų. Kariniams pasirengimams šiais metais skirta rekordinė per visą šalies istoriją suma — 60,3 milijardo markių.

● Astrėja Danijos prekybos laivyno krizė. Per pastaruosius pusantį metų, spaudos duomenimis, dėl užsakyimų pervežti krovinius stokos parduota į užsienį arba nurašyta daugiau kaip 130 laivų, uždarytos 36 laivininkystės kompanijos.

● Per pirmuosius septynis šiuo metų mėnesius Belgijos valstybinė skola padidėjo 232,9 milijardo Belgijos franku, pranešė šalies finansų ministerija. Bendra Belgijos skola pasiekė didžiulę sumą — vieną trilijoną 894 milijardus 800 milijonų frankų.

(TASS-ELTA)

Ukmergės tarybinis ūkis-technikumas skelbia moksleivių priėmimą 1980/81 m. m. į neakivaizdinio mokymo skyriaus žemės ūkio mechanizacijos ir žemės ūkio elektrifikacijos specialybes. Priimami moksleiviai, baigę vidurinę mokyklą. Pareiškimai ir dokumentai priimami iki stojamųjų egzaminų. Stojamieji egzaminai į mechanizacijos specialybę vyks 1980 m. lapkričio 17–22 d., o į žemės ūkio elektrifikacijos specialybę vyks 1980 m. lapkričio 24–29 d.

Smulkesnė informacija teikiama šiuo adresu: Ukmergė, Kauno g-vė Nr. 108, Neakivaizdinio mokymo skyrius, telefonas 5-32-64.

Direktorius

ALBERTUI KAUNIEČIUI
Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimam broliui, nuoširdžią užuojautą reiškia „Gintaro“ kolūkio vairuotojai.

APOLONIJAI KAUNIEČIENEI
Liūdesio valandą, mirus mylimam broliui, nuoširdžią užuojautą reiškia „Gintaro“ kolūkio Dabūžių gyvulininkystės darbuotojų kolektyvas.

Vidaus reikalų skyriaus darbuotojai nuoširdžiai užjaucia PETRĄ ZELBĄ dėl jo tėvelio mirties.

Gyventojų dėmesui
Anykščių RVKS paruošė kontora visuose supirkimo punktuose ir visose kaimo parduotuvėse superka maistines bulves ir moka už 100 kg 20 rub. Superkami svogūnai. Mokama už 1 kg 0,60 rub. Taip pat superkami česnakai. Mokama už 1 kg 2 rub. Svogūnai ir česnakai superkami tik paruošusių supirkimo punktuose ir paruošusių kontoros saugykloje.

Paruošų kontora

Rekosta
Nuoširdžiai dėkoju kaimynams, giminiams, bendradarbiams, pažįstamiems, visiems, kurie užjautė ir padėjo man, laidojant brangią motiną Veroniką Didienę.

Monika Pauplienė

EMILIJAI ZARSKIENEI
Dėl brangios mamytės mirties reiškiam Jums nuoširdžią užuojautą. „Pirmyn į komunizmą“ kolūkio kolūkiečiai

Nuoširdžiai užjauciam PETRĄ ZELBĄ dėl brangaus tėvelio mirties. Nežinybinės apsaugos poskyrio darbuotojai

Keičiamas 2-ųjų kambarių butas su patogumais Radviliškyje į panašų butą Anykščiuose.

Kreiptis: Anykščiai, tel. 5-15-03, į Eidrigėvičių.

Rinko Panevėžio spaustuovės Anykščių skyrius, Pergalės 36. Spaudė Ukmergės spaus tuvė, J. Janonio 31. Spausdinama rotacine mašina. Indeksas 87262.

Išėina antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais pusės „Pravdos“ formato. Tir. 11.235 Užsak. Nr. 1517